

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ

Опис (анотація): Дисципліна «Сучасні інформаційні війни» спрямована на формування у фахівців в галузі журналістики розуміння вивчення теорій інформаційного протиборства під впливом комунікаційних технологій; з'ясування проблем спеціального інформаційного впливу; вивчення стратегій і практики проведення спеціальних інформаційних операцій; дослідження комунікативного виміру методології, планування, здійснення інформаційних операцій; формування навичок використання методики та методології протидії інформаційним операціям.

Тип: дисципліна вільного вибору.

Термін вивчення: 1 курс (2 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Насмінчук І.А.

За результатами вивчення дисципліни студенти мають набути таких **компетентностей:** здатність працювати в міжнародному контексті; здатність володіти знаннями про сучасні інформаційні війни способи й методи ведення інформаційної війни.

Програмні результати навчання: застосовувати сучасні комунікаційні технології в процесі міжнародної та міжкультурної взаємодії; визначати ознаки ведення інформаційної війни та ефективні способи протидії.

Метою курсу є: ознайомити студентів з історією виникнення та розвитку методології інформаційних воєн, концептуально-теоретичними та практичними основами проведення інформаційних воєн; дати студентам базові теоретичні знання для розуміння природи інформаційного протистояння й практичні навички для оцінювання властивостей інформаційних потоків.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомити студентів з поняттям «інформаційна війна», формами, видами та способами її реалізації;
- навчити студентів розуміти:
 - а) етапи інформаційного протистояння – інформаційну експансію, інформаційну агресію та інформаційну війну;
 - б) завдання та мету інформаційної війни;
 - в) природу організованого (пропаганда, дезінформація) та стихійного (чутка) токсичного інформаційного потоку;
 - г) форми протидії та захисту в умовах ведення інформаційних воєн;
- поглибити знання та вміння в таких розділах сучасних комунікаційних технологій як пропаганда та контрпропаганда, дезінформація, конспірологія;
- формувати здатність проводити аналітичні дослідження інформаційних воєн в сучасних умовах, їх стратегій та тактик, інструментів та зброї.

Результати навчання: студенти мають **знати:**

- методи та прийоми ведення інформаційних воєн;
- поняття інформаційного протистояння як компонента гібридної війни;
- канали, механізми протидії інформаційним викликам гібридних воєн;
- типологічну характеристику інформаційної війни та різні підходи до їх розуміння;
- специфіку відмінностей між пропагандою та інформаційною війною, ментальною агресією та психологічною війною у контексті функціонування соціально-політичної системи.
- роль і значення інформаційно-психологічних операцій в інформаційному просторі України в контексті гарантування інформаційної безпеки як складової

національної безпеки держави.

- класичні вияви психологічної війни – тотальне пересмикування фактів, маніпулювання свідомістю телеглядачів, слухачів і читачів тощо;
- методи, які впливають на зміну етнокультурної самоідентифікації.

Студенти мають **уміти**:

- розрізняти етапи інформаційного протистояння;
- давати характеристику масовоінформаційних потоків в контексті інформаційного протистояння;
- здійснювати фактчекінг інформаційних потоків;
- виявляти реалізацію прийомів роботи зі смислами в інформаційному просторі;
- застосовувати прийоми, процедури і технології маніпулятивного впливу з метою захисту інформаційного простору держави;
- розрізняти інформаційні війни в політиці;
- оперувати такими поняттями як “інформація”, “знання”, “інформаційне суспільство”.

Зміст навчальної дисципліни за темами:

Змістовий модуль 1. ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ПРОТИБОРСТВО КРИЗЬ ПРИЗМУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 1. Інформація в житті людини. Інформаційний вплив та інформаційні війни.

Поняття інформаційного протиборства

Тема 2. Історичні аспекти теорії і практики інформаційно-психологічного впливу

Тема 3. Типи інформаційних війн

Тема 4. Основи теорії інформаційної війни. Психологічні операції як ключовий елемент інформаційного протиборства

Тема 5. Пропагандистські технології в інформаційних війнах

Тема 6. Специфіка ведення інформаційної війни. Електронна війна — війна третього тисячоліття

Тема 7. Моделі формування громадської думки

Тема 8. Національна безпека в умовах інформаційної війни

Тема 9. Інформаційна війна в Україні: історія, сучасний стан, перспективи

Тема 10. Проблеми захисту від інформаційних операцій і контрпропаганда

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), опитування, виконання завдань, створення та розв'язання проблемних ситуацій, конспектування, перегляд відеоматеріалів.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, самостійна робота, модульна контрольна робота тощо.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
2. Горбулін В. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В.П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
3. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти): Підручник / Остроухой Б. В., Петрик Б. М., Присяжнюк М. М. та ін. ; за заг- ред. Є. Д. Скулиша. Київ : КНТ, 2010. 776 с.
4. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської. Київ : НІСД, 2016. 109 с
5. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підруч. / [Я.М.Жарков, Л.Ф.Компанцева, В.В.Остроухов В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Є.Д.Скулиш] ; за заг. ред. д.ю.н., проф., засл. юриста України Є.Д.Скулиша. Київ : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. 212 с.
6. Магда Є. Гібридна війна: питання і відповіді. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/gibridna_viyna_pitannya_i_vidpovidi/undefined/?media=print.
7. Магда Є.В. Гібридна віна – вижити і перемогти. Харків : Віват, 2015. 604 с.
8. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни [Текст]. Вид. 2-ге, допов. Київ : Києво-Могил. акад., 2016. 502 с.
9. Почепцов, Г. Виртуальные войны. Фейки [Текст]. Харьков : Фолио, 2019. 506 с.

Мова викладання: українська.

Науково-педагогічний працівник

І.А. Насмінчук

Завідувач кафедри журналістики

О.С. Волковинський